

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

POSTBOKS 8019 DEP.

0030 OSLO

Ref.: 2009/4369/AD/AH/HON

OSLO, 05.03.2009

HØRING OM ARBEID OG OMSORG. FORSLAG TIL ENDRINGER MED SIKTE PÅ Å BEDRE MULIGHETENE TIL Å KOMBINERE ARBEID MED PLEIE- OG OMSORGSARBEID.

Departementets høringskriv, datert 5. desember 2008.

Vårt hørings svar sendes også i Word-format til postmottak@aid.dep.no

Norsk Pensjonistforbund avgir hørings svar også på vegne av SAKO – organisasjonene. SAKO består av Norsk Pensjonistforbund, Telepensjonistenes Landsforbund, Politiets Pensjonistforbund, Statens Vegvesens Pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund, Postpensjonistenes Landsforbund, LO-Stats kontaktutvalg og Fagforbundet.

Vår høringsuttalelse omfatter i hovedsak yrkesaktives muligheter til å kombinere arbeid med pleie – og omsorgsoppgaver til eldre.

Innledningsvis vil vi gi uttrykk for tilfredshet ved at det foreliggende forslag foreligger. De problemer som er omhandlet i høringsnotatet er vel kjent for vårt forbund som svært ofte konfronteres med omsorgs- og pleietrengende Eldres behov for omfattende hjelp fra familien, spesielt ektefelle, barn og andre nærstående. Selv om kommunene i de senere årene har lagt vekt på å bygge ut boligtilbud, omsorgsboliger og sykehjem har utbyggingen ikke holdt tritt med stigningen i antallet pleie- og omsorgstrengende eldre. Den hjemmebaserte helsetjenesten er i mange kommuner ikke tilstrekkelig til å ta seg av eldre med behov for heldøgns omsorgstjenester. Listen for å få sykehjem, er høy og det ytes derfor stor grad av familieomsorg. Kommunene har ansvar for forsvarlige helsetjenester både i og utenfor institusjon. Kommunen må derfor også sørge for at det ytes tilstrekkelig helsetjenester til eldre. Den innsatsen som kommer fra familieomsorgen er basert på frivillighet. Det vil alltid være usikkerhet omkring hvor lenge og hvor mye familieomsorgen kan yte. Dette er hjelp som må komme i tillegg til offentliges oppgaver og ansvar. Det er i de fleste tilfeller ektefellen eller barn som går inn i rollen som omsorgsyter. Vi vil peke på at denne innsats gir store innsparinger på de offentlige budsjetter hvor alternativet hadde vært en plass i sykehjem.

Utvidelse av rett til pleiepenger ved hjemmepleie av nære pårørende i terminalfasen fra 20 til 60 dager.

Norsk Pensjonistforbund ser positivt på at departementet utvider retten til pleiepenger ved hjemmepleie av nære pårørende i terminalfasen fra 20 til 60 dager. Men vi vil allikevel understreke behovet for fleksibilitet i regelverket for permisjon. Vi peker på at mange eldre også får omsorg og pleie av nærstående som ikke er nevnt i utkastet til ny lovbestemmelse. Paragrafen bes derfor formulert slik at andre nærstående enn de som er nevnt kan tilstås pleiegodtgjørelse.

Vi merker oss at pleiepenger som gis til yrkesaktive skal svare til sykepenge og derved gi en god dekning. Vi er enige i det prinsippet. I tilfeller hvor omsorgsgiver oppbærer full lønn fra sin arbeidsgiver i en permitteringsperiode bør retten til pleiepenger utgå. Generelt bør det i permisjonstiden gis lønn tilsvarende ordningen med permisjon med lønn ved barns sykdom.

I hørings-saken er det referert til en undersøkelse som viste at i alt 20 % i aldersgruppen 45 – 65 år som var yrkesaktive og som stod i en omsorgssituasjon overfor foreldrene oppgir at de har hatt en eller flere typer fravær siste året. Andre undersøkelser utført i blant annet NOVA viser at omsorg og pleie i hjemmene i omfang langt overgår nivået i det offentlige (kommunale) hjelpeapparatet. Det er også som nevnt foran vårt klare inntrykk at barn og andre nærstående i eller utenfor den nære familiekrets gir praktisk hjelp og støtte i et omfang vi ikke vet nok om.

Vi mener at permisjonstiden i utgangspunktet må settes ut fra det behovet som foreligger i hvert enkelt tilfelle og da med full ytelse. Vi tenker eksempelvis på en kreftsyk hvor terminalpleien i hjemmet trekker ut i tid. Dette reflekteres i hørings-skrivet hvor departementet selv nevner behovet, men hvor taket settes til 60 dager. Også i disse tilfeller bør pleiegodtgjørelse gis så lenge behovet er tilstede. En øvre grense på 60 dager vil i svært mange tilfeller være satt for lavt og gi et utilbørlig press på både omsorgsgiver og mottaker.

Pensjonistorganisasjonene er enig i at det betales pleiepenger og forhøyet hjelpestønad i en overgangsperiode etter at langvarig pleieforhold opphører som følge av pleiemottakers død. Vi har ikke merknader til at tidsperioden settes til 3 måneder.

Omsorgslønn

Norsk Pensjonistforbund understreker betydningen av å gjennomgå ordningen med Omsorgslønn, slik at den føles rettferdig og at det ikke er forskjell på hvilken kommune vedkommende bor i. Vi regner med at en utredning om dette blir sendt ut på høring. Vi mener at omsorgslønn og pleiepenger/godtgjørelse må sees i sammenheng.

Rett til permisjon i inntil 10 dager for å kunne ta seg av nære familiemedlemmer over 18 år.

Norsk Pensjonistforbund understreker prinsippet om at all helsehjelp skal gis på brukernes premisser. Vi finner det derfor vanskelig å kunne akseptere et regelverk hvor retten til permisjon uten lønn for å kunne yte omsorg for nære pårørende settes så lavt som til bare 10 dager. Vi tror også at retten til permisjon uten lønn for mange vil være en økonomisk belastning slik at de må fraskrive seg muligheten til å ta permisjon for å yte familieomsorg.

For å kunne gi tilstrekkelig god pleie og omsorg må ikke økonomiske hensyn være til hinder. Derfor mener Norsk Pensjonistforbund at det bør legges opp til permisjon med lønn så lenge behovet er tilstede og arbeidsgiver innvilger permisjon, helt eller delvis. Vi mener det er like viktig og nødvendig som ordningen med lønn under sykdom for barn under 12 år. Syke og pleietrengende eldre trenger den samme omsorgen. Kravet til dokumentasjon for søknad om permisjon (side 22 i departementets høringskriv) anser vi for urimelig for de helt kortvarige fravær og mener at fravær inntil 3 dager bør meldes ved egenmelding.

Norsk Pensjonistforbund gir gjerne utfyllende informasjon m.v. til vårt høringskriv og hører i tilfelle nærmere om det.

Med vennlig hilsen
NORSK PENSJONISTFORBUND

Harry Jørgensen
Forbundsleder

Harald Olimb Norman
Generalsekretær